

15. 5. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Guvernér ČNB - začátek?

Přestože oficiální cestou Ústavní soud ČR nerozhodl o návrhu vlády ve věci kompetenčního sporu s prezidentem Václavem Havlem, vědí všichni, díky indiskreci někoho, kdo měl přístup k této informaci, toto: Ústavní soud (dále jen ÚS ČR) návrh vlády ve věci kontrasignace premiérem zamítl. Není to však pravda. ÚS ČR návrh nezamítl, ale odmítl. V této jednoduché předponě je shrnut základní problém sporu.

To, že ÚS ČR návrh vlády odmítl, svědčí o následujícím.

Přestože oficiální cestou Ústavní soud ČR nerozhodl o návrhu vlády ve věci kompetenčního sporu s prezidentem Václavem Havlem, vědí všichni, díky indiskreci někoho, kdo měl přístup k této informaci, toto: Ústavní soud (dále jen ÚS ČR) návrh vlády ve věci kontrasignace premiérem zamítl. Není to však pravda. ÚS ČR návrh nezamítl, ale odmítl. V této jednoduché předponě je shrnut základní problém sporu.

To, že ÚS ČR návrh vlády odmítl, svědčí o následujícím. Vláda podala návrh dle § 120 zákona 182/1993 Sb., o Ústavním soudu ČR, v platném znění, který říká, že „(1) V řízení ve sporech o rozsah kompetencí státních orgánů a orgánů územní samosprávy podle čl. 87 odst. 1 písm. k) Ústavy Ústavní soud rozhoduje spory mezi státními orgány a orgány územních samosprávných celků o příslušnost vydat rozhodnutí nebo činit opatření nebo jiné zásahy ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení.“ Návrh byl však vládou podán tak, že nemohl být věcně projednán.

ÚS ČR rozhoduje kompetenční spory a vláda podala návrh na zahájení řízení podaném s odkazem na čl. 87 odst. 1 písm. k) Ústavy ČR a ustanovení § 120 zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu ČR, u příslušného orgánu. Problémem ovšem byl petit a obecně to, oč vláda žádala. Vláda, v souladu se svými dřívějšími sliby, chtěla dosáhnout toho, aby v budoucnu nebylo sporu o to, zda je třeba kontrasignace premiéra ke jmenování guvernéra centrální banky prezidentem republiky či nikoli, avšak zároveň nechtěla zpochybňovat postavení současného guvernéra. Jinými slovy chtěla po ÚS ČR jakési vyjasnění pro futuro. Problémem je, že na rozdíl od zákona 91/1991 o Ústavním soudu ČSFR současný zákon s touto možností nepočítá. ÚS ČR nemůže „jen tak“ rozhodnout otázku. Jestliže se ÚS ČR k nějaké otázce blíže vyjádří, může to být pouze v souvislosti s určitou konkrétní kauzou, kterou řeší. Musí se jednat o konkrétní spor mezi orgány veřejné či státní správy. Nemáme k dispozici podání vlády, ale o tom, že vláda udělala takovou chybu, není sporu.

Když právníci vlády dostali zakázku od vlády, aby tuto otázku vyjasnili, aniž by zpochybnili jmenování současného guvernéra, bylo jejich povinností přesvědčit vládu, že tuto možnost náš právní řád prostě nenabízí, i když by se to zřejmě nesetkalo s pochopením hned napoprvé, ušetřilo by to vládě blamáž v tom, že by nyní nevypadala jako někdo, kdo chce, aby soud rozhodl podle normy, která už před 8 lety pozbyla platnosti.

ÚS ČR kompetenční žalobu odmítl, nikoli zamítl. Tím je dán ještě jeden důležitý aspekt sporu. Neexistuje překážka rei iudicatae. Vláda může podat kompetenční žalobu ještě jednou. Tentokrát však musí žádat odstranění guvernéra Tůmy. Bez ohledu na sympatie k současnému guvernérovi by se měla vláda tohoto kroku vyvarovat minimálně z toho důvodu, že by tímto krokem mohla položit měnu. Jestliže ÚS ČR dospěje k závěru, ať již jakkoli problematickému, že jmenování guvernéra nebylo provedeno řádně a dále dospěje k tomu, že tento nedostatek nebyl a nemůže být zhojen, což je další složitou argumentací podložený výrok, a tak poté byla veškerá jmenování guvernéřů neplatná a stejně jako jejich akty ve funkci. Poté by bylo uvalení nucených správ neplatné a postižení mají

právo žádat náhradu škody podle zákona 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

Samozřejmě, že ÚS ČR má v rukou možnosti, jak těmto katastrofickým scénářům zabránit, ale je otázkou je-li vhodné jej nutit k tomu, aby je použil.

ÚS ČR musí, alespoň dle mého názoru, uvažovat nejen legálně, ale musí zapojit i finalistickou úvahu o možném dopadu svého rozhodnutí. Jestliže má být použito právní terminologie měl by, samozřejmě pouze jako analogii, aplikovat argumentum ad absurdum.

Vláda se chová v oblasti, kde se má našlapovat po špičkách po tlustých perských kobercích, tj. v bankovním sektoru, jako slon v porcelánu.

Tento spor má minimálně dvě základní roviny. První je spor o moc. Kdo koho víc potřebuje. Kdo si může co dovolit. Druhou rovinou je spor právní. Tedy to, zda-li je kontrasignace premiéra zapotřebí či nikoli. V obou těchto rovinách vystupuje ÚS ČR.

ÚS ČR je soudem politickým, jak plyne z jeho ústavního zakotvení a z konkretizace provedené zákonem 182/1993 Sb. Politický je v této souvislosti nutno chápat jako mocenský. ÚS ČR hraje roli arbitra mezi jednotlivými politickými zájmy. ÚS ČR je však i soudem. Tedy orgánem, který aplikací právních norem dochází k řešení sporů. V obou svých rolích zatím v obdobných kauzách ÚS ČR obstál. Lze očekávat, že obstojí i nyní. Otázkou je, zda obstojí i jiné strany sporu.

Uvidíme, jestli bude mít tato kauza pokračování, nebo jestli vláda nebude rozvířovat dále hladinu sporu, který má z hlediska ekonomiky země vysoce výbušný potenciál. Protože rozhodnutí o tom, zda spor bude pokračovat na půdě ÚS ČR, nebo zda tento již skončil, je nyní na straně vlády. Ta si však zřejmě jasně uvědomuje, že jestliže tuto partii nedohraje do konce a jestliže nedojde ke změně Ústavy, zůstane prezidentu republiky tato velmi silná pravomoc, neboť vznikne v této oblasti precedent.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)